

Stijgende melkproductie

Algemeen

[Lourens Gengler]

De Nederlandse melkveehouderij is net als de wereldzuivelmarkt onderhevig aan veranderingen. De melkproductie per bedrijf ligt gemiddeld rond de vijf ton, 15 keer zoveel dan vijftig jaar geleden. Naarmate de Europese zuivelquotering afloopt, zal deze situatie worden versterkt, zo werd gezegd tijdens de bijeenkomst van de European Dairy Farmers in Groningen.

De organisatie van de European Dairy Farmers (EDF) had erop gerekend dat minister Gerda Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de officiële opening van de driedaagse bijeenkomst in Groningen zou verrichten. Maar vanwege verplichtingen in de Tweede Kamer kon ze niet naar Groningen afreizen. Haar boodschap werd daarom overgebracht door de directeur generaal van LNV, Anita Wouters. In een korte historische terugblik vergeleek zij de structuur van de huidige Nederlandse melkveehouderij met die van vijftig jaar geleden. De melkproductie per bedrijf is, met 490.000 kilo, nu ongeveer 15 keer groter dan in 1957 en per bedrijf zijn er nu acht keer zoveel koeien.

Quotum

Al snel ging het LNV-verhaal over het afschaffen van de quotering. Volgens

Wouters is minister Verburg er in ieder geval van overtuigd dat het EU-quotumsysteem op de geplande datum in 2015 zal eindigen. Om ervoor te zorgen dat rond dat moment het totale systeem knarsend tot stilstand komt, wil de Nederlandse minister van Landbouw dat nu al wordt begonnen met een jaarlijkse uitbreiding van de melkproductie met 2 procent. De Europese Commissie wil echter beslist niet meer dan 1 procent per jaar, zo bevestigde later op de middag een EU-ambtenaar nog maar weer eens. Maar in de overtuiging van Verburg stevenen we daarmee af op een groot ongeluk (crash landing). „Het is teleurstellend hoe de Commissie hiermee omgaat en het mist een realistische ambitie”, zei Wouters namens Verburg. Dit jaar heeft ze succesvol gepleit voor een tijdelijke verhoging van 2,5 procent en het komende jaar zou wellicht 3 procent mogelijk zijn. Tot 2014 ziet de minister van Landbouw ruimte voor minstens 15 procent quotumuitbreiding. „De marktsituatie is nu totaal anders dan bij de instelling van de quotering in 1984. Toen waren er overschotten, nu dreigen tekorten. Interventievoorraden van boter en magere melkpoeder zijn opgedroogd. De vraag naar zuivel is toegenomen en zal jaarlijks doorstijgen met 3 procent. Ondertussen groeit de productie in de Verenigde Staten, terwijl de Europese Unie stilstaat en marktaandeel verliest”, meent Verburg.

Voorzitter van de Nederlandse afdeling van de EDF, Harm Holman.

Schommeling

„Veehouders hoeven beslist niet te rekenen op verlenging van de melkquotering. Ook verdere voortijdse verruiming is niet aan de orde. Wij denken dat vijf keer 1 procent verhoging voldoende zal zijn. Dat is een goed compromis tussen voor- en tegenstanders”, aldus Martin van Driel die de standpunten van de Europese Commissie toelichtte. Naast de huidige verruiming van de EU-quotering, speelt ook nog de toenemende marktwerking door de WTO en het afbouwen van de automatische prijsinterventie in de EU. Aan de leden van de EDF werd de boodschap overgedragen dat zij rekening moeten houden met veel sterkere marktwerking, grotere prijsvariëaties en dus inkomensschommelingen. Veehouders moeten zich daarom op drie ontwikkelingen richten. In de eerste plaats wil de minister dat veehouders duurzaam werken en onze planeet beschermen. Daarnaast moeten zij werken aan een lage kostprijs, en verder wil de overheid kijken naar de mogelijkheid voor financiële ondersteuning voor melkveehouders in kwetsbare gebieden. Maar de boodschap is toch wel dat de melkveehouderij afstevent op radicale veranderingen. Dat zal leiden tot verde-

In Groningen kwamen uit 19 verschillende landen 300 melkveehouders bijeen.

e vraagt om verandering

European Dairy Farmers bijeenkomst in Groningen

Volgens minister Gerda Verburg stevent de Nederlandse melkveehouderij af op radicale veranderingen.

re schaalvergroting en verminderen van het aantal bedrijven, zo voorziet Verburg.

Frankrijk

Terwijl in Nederland de overheid zich duidelijk richt op vergroten van productie per bedrijf en dus automatisch verminderen van het aantal bedrijven, is dat in Frankrijk heel anders.

Voorzitter van EDF is de Fransman Jean-François Verdinal. EDF kent een zeer grote variëteit aan leden. Daardoor is het volgens Verdinal onmogelijk een eensluidend (politiek) standpunt in te nemen, bijvoorbeeld over (afschaffen van) quotering. „Ik kan slechts vertellen hoe ik er persoonlijk tegenaan kijk en hoe de Franse opinie is. Wij zijn een club die is opgericht om informatie uit te wisselen, bijvoorbeeld over kostprijs en bedrijfsomstandigheden in verschillende landen. We zijn beslist geen presiegroep. Dat kan ook niet, want de bedrijfsomvang van de leden varieert tussen veertig en meer dan duizend koeien”, aldus Verdinal.

Marktsituatie

Volgens Verdinal is het beleid in zijn land erop gericht om zoveel mogelijk boerenbedrijven te behouden. „Dat zit bij ons in de cultuur. Ook de stedelingen in Frankrijk vinden dat belangrijk, want iedereen heeft wel familie op het platteland.” Wat betreft afschaffen van de quotering meent Verdinal persoonlijk dat het kan verdwijnen. „In Frankrijk maakt het niet zo heel veel uit gezien de huidige stand van zaken op de zuivelmarkt. Het moet wel erg geleidelijk gebeuren om de markt niet te overvoeren. In eerste instantie waren we bang dat de prijs sterk zou zakken bij afschaffing. Maar inmiddels is er een heel andere marktsituatie ontstaan die

niemand heeft kunnen voorzien. Er kwamen een aantal omstandigheden bij elkaar. Heel belangrijk was de droogte in Australië in 2006 en 2007, waardoor een belangrijke speler wegviel. Ook Nieuw-Zeeland produceerde minder. We zullen in de toekomst meer van dit soort sterke schommelingen ondervinden. In Frankrijk merken we daar minder van, want de Franse zuivelsector houdt de prijs zoveel mogelijk op hetzelfde niveau. Wij hebben uitbetalingen over een langere termijn uitgesmeerd. De melkprijs volgt de markt, maar trager”, legt Verdinal uit. Hij heeft zelf een bedrijf in Noordoost-Frankrijk, in de buurt van Metz. „We hebben 180 hectare land en melken ongeveer zeventig Holsteins, met een quotum van 520.000 kilo. Een recente afrekening gaf 37 cent per kilo melk bij 3,40 procent eiwit en 4,40 procent vet.”

Forumsdiscussie

Professor Folkhard Isermeyer stond aan de basis van de oprichting van de EDF in 1990. Hij is de drijvende kracht achter het onderzoek naar kostprijs en marktontwikkelingen in de Europese melkveehouderij. Via een enquête verzameld hij gegevens van de EDF-leden over technische en financiële resultaten. Isermeyer schetste een beeld van de ontwikkelingen op de wereldzuivelmarkt. Hoewel de prijs het afgelopen half jaar stevig is gezakt, ligt het niveau volgens Isermeyer nog steeds 50 procent hoger dan drie jaar geleden. „We kunnen rekenen op verdere stijging, want er zijn nu drie trekkende factoren: achterblijvende productie, groeiende bevolking en vraag naar biobrandstof. Dat laatste kan lokaal tot concurrentienadeel leiden als er onevenredig subsidie wordt gegeven op bijvoorbeeld biogas zodat mais duurder wordt.” ■